

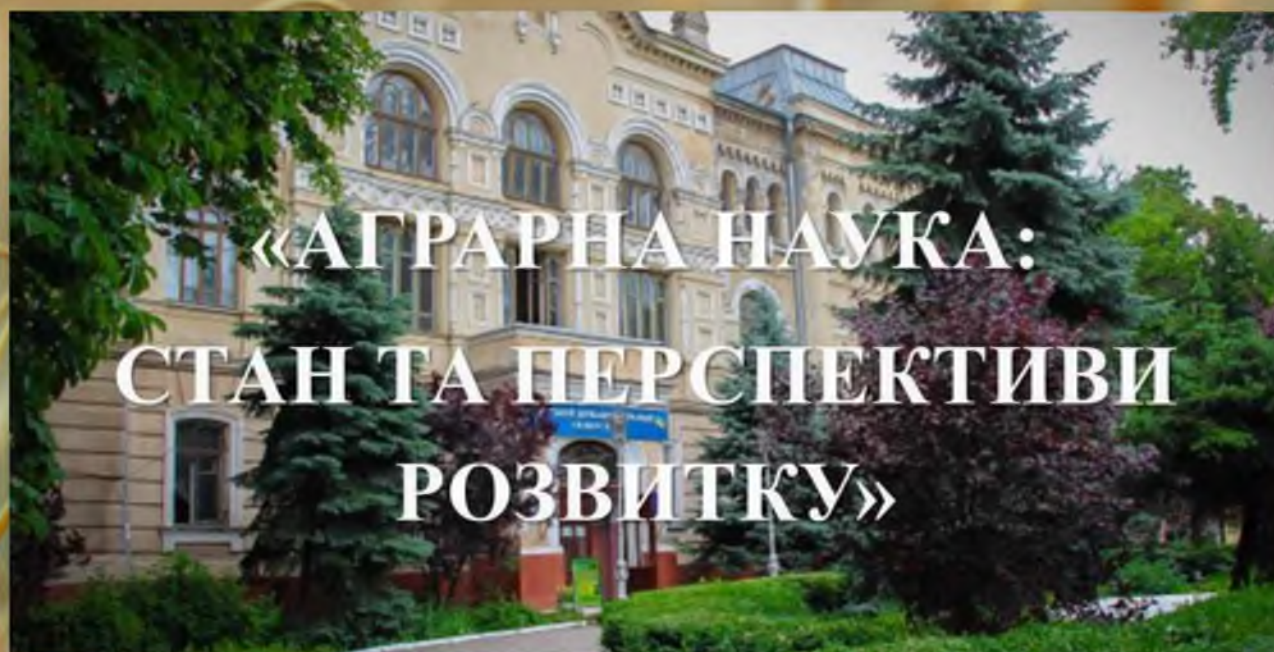
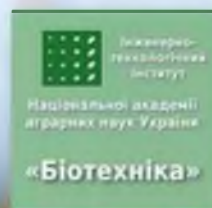
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський державний аграрний університет

Одеський національний технологічний університет

Інженерно-технологічний інститут «Біотехніка» НААН

**Одеська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту
кліматично орієнтованого сільського господарства НААН**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

II Всеукраїнської науково-практичної конференції

24-25 листопада 2022 року

м. Одеса, ОДАУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський державний аграрний університет

Одеський національний технологічний університет

Інженерно-технологічний інститут «Біотехніка» НААН

Одеська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту

кліматично орієнтованого сільського господарства НААН

**АГРАРНА НАУКА:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

II Всеукраїнської науково-практичної конференції

24-25 листопада 2022 року

м. Одеса, ОДАУ

УДК 63:001(062.552)

*Рекомендовано до друку вченою радою Одеського державного аграрного університету
(протокол № 6 від 23 грудня 2022 р.)*

Аграрна наука: стан та перспективи розвитку: збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 24-25 листопада 2022 р.). ОДАУ, Агробіотехнологічний факультет. Одеса, 2022. 250 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

БРОШКОВ М. М. голова оргкомітету, доктор ветеринарних наук, професор, ректор Одеського державного аграрного університету

ЗОРУНЬКО В. І. заступник голови, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан агробіотехнологічного факультету, Одеський державний аграрний університет

ЧЛЕНИ ОРГКОМІТЕТУ

СТАНКЕВИЧ Г.М. доктор технічних наук, професор кафедри «Технології зерна і комбікормів», Одеський національний технологічний університет

ЖИГУНОВ Д.О. доктор технічних наук, професор кафедри «Технології зернових продуктів, хліба і кондитерських виробів», Одеський національний технологічний університет

ХОДОРЧУК В. Я. в. о. директора Інженерно-технологічного інституту "Біотехніка" НААН

КОГУТ І. М. кандидат сільськогосподарських наук, доцент, заст. директора з наукової роботи Одеської державної сільськогосподарської дослідної станції Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН

РУДІК О.Л. доктор сільськогосподарських наук, доцент, в.о. завідувача кафедри польових і овочевих культур, Одеський державний аграрний університет

КРАЙНОВ О. О. кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри захисту, генетики і селекції рослин, Одеський державний аграрний університет

САВЧУК Ю. О. кандидат сільськогосподарських наук, завідувач кафедри садівництва і виноградарства, Одеський державний аграрний університет

ВАЛЕНТЮК Н.О. секретар оргкомітету, кандидат технічних наук, асистент кафедри польових і овочевих культур, Одеський державний аграрний університет

У збірнику наведені матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Аграрна наука: стан та перспективи розвитку», яка проводилась агробіотехнологічним факультетом Одеського державного аграрного університету.

Матеріали публікуються за оригіналами, поданими авторами. Автори несуть відповідальність за достовірність викладених наукових фактів.

Відповідальні за випуск: к.с.-г.н., доцент Зорунько В.І., к.т.н. Валентюк Н.О.

УДК: 63:001(062.552)

© ОДАУ, 2022

СЕКЦІЯ 2. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ У ЗАХИСТІ РОСЛИН ТА ЇХ ВИРІШЕННЯ

(керівник секції – Анна КРИВЕНКО, доктор сільськогосподарських наук,
професор кафедри захисту, генетики і селекції рослин,
Одеський державний аграрний університет).

<i>Аверчев О.В., Нікітенко М.П.</i> ДЕСТАБІЛІЗАЦІЯ НЕСПРИЯТЛИВИХ ФАКТОРІВ НА АГРОФІТОЦЕНОЗИ ПРОСА	124
<i>Балан Г.О., Галев С.М.</i> ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ КОРМОВОГО БУРЯКУ БЕЗ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ З ОБМЕЖЕНИМ ВИКОРИСТАННЯМ ПЕСТИЦИДІВ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.	128
<i>Балан Г.О., Дедух І.В.</i> ДІЯЛЬНІСТЬ ІП «SGS - УКРАЇНА» В ГАЛУЗІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ	131
<i>Балан Г.О., Колесник Х.М.</i> ХІМІЧНИЙ ЗАХИСТ КУКУРУДЗИ ВІД ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ ПЕСТИЦИДАМИ КОМПАНІЇ BAYER	135
<i>Балан Г.О., Сергієнко В.Г.</i> МОНІТОРИНГ ЗАБУР'ЯНЕНОСТІ ПОСІВІВ СОНЯШНИКУ ТА ПОТЕНЦІЙНИХ ЗАПАСІВ НАСІННЯ БУР'ЯНІВ У ГРУНТІ	139
<i>Барабаш А.Д., Алієва І.В.</i> ДО ВИВЧЕННЯ ІНСЕКТИЦИДНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ БІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ПРОТИ ПОПЕЛИЦІ НА ПОСІВАХ ГРЕЧКИ	142
<i>Бачинська Я.О., Маркіна Т.Ю., Карпенко О.В.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ КУЛЬТИВУВАННЯ ЗЕРНОВОЇ МОЛІ (<i>SITOTROGA CEREALELLA</i> <i>OLIV.</i>) В ПРОГРАМАХ ЗАХИСТУ РОСЛИН	145
<i>Бащенко М.М.</i> НАЯВНІСТЬ ЕНТОМОФАГІВ НА ПОСІВАХ РІПАКУ В СТЕПОВІЙ ТА ЛІСОСТЕПОВІ ЗОНІ	149
<i>Бовтенко А. М.</i> ПОШИРЕННЯ ТА БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АМЕРИКАНСЬКОГО БІЛОГО МЕТЕЛИКА В УМОВАХ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	152
<i>Бондар Л.П., Яковець Д.О.</i> ВПЛИВ ПАСЛЬОНУ ЧОРНОГО НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ КУЛЬТУРИ	155

СЕКЦІЯ 2. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ У ЗАХИСТІ РОСЛИН ТА ЇХ ВИРІШЕННЯ

УДК:633/635:574:504

ДЕСТАБІЛІЗАЦІЯ НЕСПРИЯТЛИВИХ ФАКТОРІВ НА АГРОФІТОЦЕНОЗИ ПРОСА

Аверчев О.В.

доктор с.-г. наук, професор
кафедри землеробства;

Нікітенко М.П.

здобувач ступеню доктора філософії;
третього року навчання

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Анотація. Основною ідеєю застосування біологічних технологій у сільському господарстві є використання біопрепаратів та гуматів як альтернативи мінеральним добривам та пестицидам. Органічне землеробство передбачає відмову від використання хімікатів не тільки для виробництва рослинницької продукції, а й для відтворення родючості ґрунту, застосовуючи ідею органічного землеробства як максимальне використання біологічних факторів підвищення родючості ґрунтів, захисту рослин, та інших заходів, які забороняють або значно обмежують використання синтетичних комбінованих добрив, пестицидів, регуляторів росту.

Ключові слова: *Просо (Panisum tiliaceum L), шкідники, хвороби, біопрепарати, урожайність, кліматичні умови,*

Відповідно до представлених даних, міжнародної організації ФАО під патронатом ООН, рівень урожайності сільськогосподарських культур більшою мірою залежить від фіто санітарно стану ланів. У світовому землеробстві,

негативний вплив дії шкідливих організмів, призводить до втрати понад третини урожаю культур. За активного розвитку інфекційних хвороб та у період інтенсивного розмноження шкідників відбувається масова загибель рослин, що призводить до повної втрати врожаю.

В умовах стресових ситуацій, що характерні за останніх часів кліматичних змін, такі як посуха, спека, вітер, заморозки, фітотоксичність від підвищеного рівня хімічного навантаження на агрофітоценози, вироблення власних гормонів рослин істотно знижується. Це призводить до ослаблення рослин, порушення внутрішньої програми їх розвитку, що робить їх чутливими до впливу хвороб, шкідників й інших чинників.

Для нормалізації життєдіяльності рослинного організму в умовах стресу, направлено впливу на рослину, успішно можуть використовуватись препарати, що містять фітогормони. Вони дозволяють подовжити період активного фотосинтезу, припинити старіння листя й посилити ростові функції. Особливої уваги заслуговують речовини, що мають природне (біологічне) походження.[1]

Органічне або біологічне виробництво базується на використанні новітніх технологій, спрямованих на захист природних ресурсів та зменшення механічного обробітку ґрунту, виключаючи використання будь-якого синтетичного матеріалу. Пріоритетною тенденцією для органічного землеробства є використання матеріалів та технологій, що покращують екологічний баланс у природних системах та сприяють створенню стійких та збалансованих агроєкосистем. [1]

За використанням технології органічного вирощування культур важливу роль відіграють біопрепарати гумати – це біологічно активні речовини, що утворюються в ґрунті під час розкладання органічних речовин рослин, солей гумінових кислот. Їх можна застосовувати на посівах у поєднанні з пестицидами та мінеральними добривами, що дозволяє створювати більш комплексний підхід до технологій обробітку культур.

Біопрепарати особливо ефективні як профілактичний засіб для захисту рослин. Застосовувати їх краще до початку захворювання. У разі незначного розвитку хвороби (до 25%) використання біопрепаратів в оптимальній дозі може майже повністю вчасно зупинити захворювання.

Просо, як і інші злакові рослини, мають схильність до зараження шкідливими комахами та хворобами. Але у порівнянні з іншими зерновими культурами шкідників не багато і великого впливу на урожай вони не мають. Найбільший вплив на рівень врожаю залежить зараження насіння проса грибковими хворобами.

Найбільше з грибкових хвороб шкодить просу звичайна (летюча) сажка проса (*Ustilago Panicis miliacei* Wint). На рослині проявляється у період викидання волоті, грибок нищить цвіт разом з пелюстками, а пошкоджені рослини не викидають волоть; з-під листка виходить зелена гуля, повна чорних грибкових спор. У результаті захворювання рослин, можуть відзначатись недобори врожаю, що становить від 20% до 30%. Для захисту культури від просяної сажки протруюють посівний матеріал фунгіцидами та бактерицидами або проводять своєчасний висів проса, тому як при дуже ранньому посіві розвиток захворювання значно посилюється. [2]

Для боротьби з бур'янами в агрофітоценозі на посівах проса, можливе використання біопрепаратів «Біо-гель» та ХЕЛАФІТ®-комбі. Завдяки комплексній дії, ці препарати сприяють збільшенню врожайності й поліпшенню якості продукції. Також використовуються для оптимізації кореневого живлення і розвитку рослин в критичні періоди вегетації. [3,4]

Сприяють відновленню пошкоджених культур, в наслідок негативних дій природних умов, на клітинному рівні. Запобігають затримці зростання та розвитку рослин, які можуть бути викликані хімічним стресом від застосування пестицидів або інших несприятливих факторів та механічних пошкоджень. Використання біопрепаратів є цілком безпечним для людини, тварин, бджіл та для довкілля. [5]

Список літератури

1. Аверчев О.В., Нікітенко М.П. «Біологічне землеробство на посівах проса». Таврійський науковий вісник №119. с.3-8.
2. Аверчев О.В., Нікітенко М.П., Аналіз виробництва проса в Україні / Формування сучасної парадигми розвитку агропромислового сектору в XXI столітті: колективна монографія Ч 2. відп. за випуск О. В. Аверчев. Львів-Торунь : Ліга-Прес, 2021. 674-704 с.
3. ХЕЛАФІТ®-комбі. ХЕЛАФІТ®-комбі. URL: <http://www.helafit.pro/production>
4. «БІО-ГЕЛЬ» органічне добриво для рослин і ґрунтів. «Біо-гель». URL:<https://biogel.com.ua/>
5. Нікітенко М.П., Аверчев О.В. «Впровадження елементів біологізації в рослинництві за умов глобальних змін клімату». Збірник тез IV Міжнародної науково-практичної конференції «Кліматичні зміни та сільське господарство. Виклики для аграрної науки та освіти». Україна, м. Київ (21 квітня 2021р.). С. 193–196.